

En Ansøgning fra Stamfaderen til Slægten Tscherning i Danmark.

Ved G. L. Grove.

Tilgodehavende Penge var hos Frederik III, især i den sørgelige Periode 1658—60, saa vanskelige at erholde, at Fordringshaverne oftest fandt det nødvendigt til Formaalets Opnaaelse at fylde Ansøgninger herom med ydmyge, hyperloyale Anraabelser, med hjertegribende Skildringer af deres Elendighed og Trang og hyppigt en Slutningsbemærkning om Pengenes Gud velbehagelige Anvendelse, der kunde give Kongen Anledning til at vente en rigelig Belønning hisset. Nedenstaaende Ansøgning er i alle Retninger en Modsætning til de almindelige. Ansøgeren fører et frimodigt Sprog, motiverer den paa en naturlig og halvt humoristisk Maade og antyder — mirabile visu — at ville dissolvere Pengene hurtigere end Guldmageren Borri, med en Allusion fra sine ved Gælden paa Forhaand tabte („al gemiste“) Penge til samme Alkemist, der ved sin Dristighed minder om de endnu saa nyligt moderne Brandere. Skønt kun faa Linier stor, forekommer den mig derfor at give et ikke ganske uinteressant Bidrag til Oplysning om Forfatteren, der er bekendt ved sin Virksomhed som Generalauditør i nævnte Krigsperiode og ifølge Lengnick er Stamfader til en fra vor nyeste Tids Historie anset Slægt. Han fødtes 25 Jan. 1627, døde 17 Sept. 1666 og nævnes i Nyerups Literaturlexikon som Forfatter til et Par Smaaskrifter. Titelbladet til et af disse viser, at han stammer fra Schlesien.

Ansøgningen opbevares i Rigsarkivet som Indlæg til kgl. Missive af 18 Apr. 1660 (Sjæll. Miss. Nr. 364).

Durchlauchtigster, Großmächtigster, Allergnädigster König und Herr,

Demnach mir berichtet worden, wie etwa eine Summa geldes von 600 Rthl. vervallen, habe ich Ew: Königl: Mtt: meine notturfft eröffnen vnd unterthenigst anfüegen wollen, daß ich zeit meiner geleisteten dienste wenig genoßen, vnd bißhero von den H: Commissarien mehr mit Papier alß gelde bezahlet worden, dannenhero ich wegen theurer Kost vnd nach meiner Charge benötdigter bekleidung in tieffe schuld gerathen, vnd keine andere freude meiner treugeleisteten dienste halber empfinde, alß ein gut gewissen vnd einen gnädigsten König.

Bitte deßhalber Ew: Königl. Mtt: allerunterthenigst Sie geruhen, obgedachte *caducgelder* mir *assigniren* vnd auff meinen alten Rest abschreiben zu laßen. Der an tugend und Laster berühmte *Burrhus*¹⁾ wird das gold nicht eher *dissolviren* oder so wol daßelbe anwenden, Alß ich dieße gelder *absqve lapide Philosophorum* zu bezahlung meiner Gläubiger *al gemist* haben werde. In erwartung allergnädigster gewährung verbleibe ich Ew: Königl: Maytt:

alleruntherthänigster

Knecht

P. Tscherning

Mpp.

Kopenhagen den 17 April A^o 1660.

¹⁾ Tscherning har tidligt haft Øje for den siden her velkendte Guldmagers svage Side; thi Brevet er skrevet Aaret før denne blev henrettet in effigie i Italien, og 7 Aar før han kom til Sverrig og Danmark og „dissolverede“ store Pengesummer for Dronning Christine og Frederik den Tredie (jfr. F. G. Borri i Biogr. Lex.).